

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45;

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Reforma electorală.

II.

(Dr. E. B.) După ce va mai trece un secol și se va putea scrie cu critică obiectivă istoria politică a țării noastre, cu mirare va putea ceti lumea întreagă despre acel misteriu psihologic, cum de nici recordul despre care am vorbit în numărul trecut al politiceii austriace nu a fost în stare să desmetecască naționalitățile și se le deștepte din tradiționalele lor iluziuni, pentru că după toată justificarea drastică a zicătoarei latine „*mundus vult decipi*”, totuși s'au aflat oameni serioși, cari la anul 1892 au luat hotărâre se meargă la tron cu gravaminele lor, la acel tron, care în urma alianței defensive și ofensive, legată cu națiunea maghiară, promise asupra sa garanțiile domniei acestei națiuni!

S'au aflat și atunci bărbați frunțași, cu minte ageră și cu mare vază, ca de ex. *Alesandru Mocsonyi*, *Vincențiu Babeș*, *Parteniu Cosma*, și alții, cari înțelegând, că acest pas fatal va fi cu totul de prisos și va avea urmări primejdioase și consecvențe păgubitoare, cari înainte se pot prevedea, s'au angajat se joace rolul ingrat al Cassandrei, dar glasul lor nu a fost ascultat, pentru că, durere, masele cele mari nu sunt conduse de rațiune, ci de negațiunea raționării, — de sentimente, de impresii și de — patimi.

Nici n'a întârziat mult consecvența logică a acestui „*faux pas*”, procesul politic pentru „*memorandumul*” de dureroasă aducere aminte, apoi temnița, și ca adaos natural, potențarea odiului, și în urmare, manipularea mai cu rigoare a măsurilor de ținare în frâu.

Din toate acestea, celce are puțină facultate de ași croi o dreaptă judecată și mintea sa nu e turburată de fanteame, poate se stabilească singur în mod neîndoios, că *Austria n'a avut nici odată și n'a putut se aibă scopul, de a jertfi eghemonia maghiarimei, respective supremația ei, și n'a voit nici odată să înlocuiască eghemonia maghiară cu o federație a popoarelor țării.*

Dinastia și-a aflat totdeauna în autocrația maghiară razimul cel mai puternic, și dacă câteodată a luat poziție în contra ei, întrebându-se și aici, ca mijloc potrivit, naționalitățile: s'a întâmplat totdeauna numai în scopul, ca maghiarimei să i se aplice un *correctiv* față de pluspretenșiunile sale, față de nizațiile sale independiste, pentru că înclinările imperialiste, scoase din spiritul lui *Kossuth*, să nu îndemne maghiarimea să se gândească serios la desfacerea și independentisarea sa politică și economică de către Austria, periclitând astfel unitatea politică și economică a monarhiei, cea mai mare garanție a dinastiei.

Dacă Austria ar fi avut intențiunea să facă aici de fapt un stat federativ, putea să-l facă de atâtea ori, dar mai ușor în anii 1849—1868, în epoca în care maghiarimea era

sdrobită, iar Austria dispunea de putere absolută. Nu s'a nizuit însă niciodată să o facă aceasta! Interesul Austriei e numai acela, să rămână Ungaria în continuă dependență, pentru că se remână asigurate, de o parte puterea dinastiei, de altă parte interesele economice ale Austriei.

Pentru că patria noastră, ca colonie, ori ca provincie, e de mare interes pentru Austria. Cu materialul necesar dat pentru armată, cu reprezentarea în afară și cu cota, asigură ea poziția internațională de mare putere, iar prin unitatea vamală și cu banca comună de note, pe calea comerțului și a industriei, multe milioane se duc în fiecare an din patria noastră, care, în felul acesta, stă cu Austria în raporturi *tributare*.

Independentisarea Ungariei ar fi pentru Austria de o importanță catastrofală; iar federalizarea ei, după părerile cercurilor dela Viena, nu numai că ar îngreună exploatarea economică a țării, dar ar mai purta în sinul său și primejdia descompunerii teritoriale.

Poziția sa de mare putere Austria și-o poate asigura aici numai prin o ordine puternică și stabilă de drept, și aceasta crede că și-o poate asigura numai prin elementul tare și politicește bine instruit al Maghiarilor, ceace, după experiențele de până acuma, de fapt a și succes.

Ceeace am spus acuma, se referă la cercurile *oficioase* austriace. Aceasta e politica tradițională a guvernelor austriace. Popoarele, ca pretutindenea, simțesc și cugetă altcum și în Austria. Numai cât acolo nu popoarele și nu parlamentul poporului conduce și îndreaptă soarta țării, ci cercurile *dela curte*. Așa numita *camarilă*. Acelea guverne, cari, dacă li se împotrivesc popoarele, le este dată puțința să conducă politica Cislajtaniei și fără parlament, în înțelesul §-lui 14 din constituție.

De aceea, e chimeră, e închipuire goală, dacă cineva dintre politicienii singuraticelor naționalități încă tot dela Austria așteaptă schimbarea situației politice și îndreptarea sorții naționalităților, lucru pe care cercurile conducătoare de acolo nu vreau să-l facă. Dar basându-și pe o astfel de sinamăgire combinațiunile politice și ignorând, așa ca și în trecut, învățăturile scoase din istorie: acești politicienii continuă cu lupta desperată în contra domniei maghiare, așteptând mântuirea dela dușmanul nostru comun.

Ca mijloc de mântuire consideră ei acuma apropiata reformă electorală, în presupunerea, că curtea voește prin aceasta se provoace valorarea naționalităților, precum și a elementelor democratice, față de eghemonia maghiară, fiind în urmă silită națiunea domnitoare (maghiară) să-și jertfească eghemonia. Că așteptările acestea într-un cât sunt îndreptățite ori nu, să va arată în articolul următor.

„Banca culturală” proiectată.

Dela un distins frunțaș al neamului nostru, care ne cunoaște în modul cel mai temeinic raporturile politice, culturale, economice și sociale, primim în chestia „*Băncii culturale*”, articolul ce urmează, asupra căruia atragem deosebita atențiune a cetitorilor nostri.

Înainte încă de a fi primit o formă concretă ideea pentru înființarea unei bănci cu mențiuni culturale, ivită în sesiunea ultimă a sinodului arhidiecezan, a fost combătută de „*Revista Economică*”, organul societăților românești întemeiate pe acțiuni. Forma în care s'a făcut atacul din aceasta parte, precum și graba manifestată pentru a lovi ideea încă din primul moment al ivirii ei, tradează că cercurile reprezentate de numita revistă ar dori înmormântarea ei de pe acum. „*Albina*”, precum și celelalte bănci similare, care operează capitale românești în prima linie în folosul acționarilor lor, n'ar putea fi amice unei întreprinderi nouă, care ar opera și ea capitale românești, însă mai mult în folosul *obștei*. Ba ele ar deveni inamice — așa rezultă din expunerile „*Revistei*” — când cel mai mare capitalist — biserica — s'ar face protectorul și organizatorul întreprinderii nouă proiectate. Precum se vede cercurile conducătoare a le băncilor au temerea, că portofoliul noii bănci s'ar crea și umfla numai pe contul băncilor existente. Noua bancă ar lua apa dela moara vechilor bănci. Realizându-se aceste temeri, firește, acționarilor, directorii și funcționarii băncilor vechi, cari se așteaptă întotdeauna la urcarea și nici decât la reducerea dividendelor și tantiemelor, s'ar simți păgubiți și știrbiți, nu numai în venitele lor, ci și în potestatea lor, care e în totdeauna legată de învârtirea capitalelor mai mari.

Nu poate deci surprinde sau mira pe nimenea atacul aspru și grăbit al „*Revistei Economică*”, dar nici acționarilor, directorii și funcționarii băncilor, în numele căror păsește numita revistă, să nu fie surprinși nici mirați, dacă ne credem datori a examina ideea înființării „*Băncii culturale*” din un punct de vedere mai larg decât acela ar acționarilor interesați. Interesele poporului român nu să identifice nici decât cu interesele băncilor reprezentate de „*Revista Economică*”; acele cuprind un cerc neasămănat mai larg și s'ar putea întâmpla, ca să fie în unele privințe chiar contrare cu interesele acționarilor.

Ideea „*Băncii culturale*” s'a născut din *necesități*. Nu începe discuțiune asupra acestor *necesități*; toți le cunoaștem, toți le simțim. Devoltarea noastră culturală și împrejurările în cari viețuim, ne impun datorințe cari numai prin fonduri mari le putem împlini. Cu toată buna chiverniseală și cu tot cumpătul la care ne-am obicinuit, dispunem numai de modeste și insuficiente capitale, și pe toate cărările ne lovim de această insuficiență. În avântul nostru ne vedem deodată potienți

și nu mai putem birui greutatea ce le întimpinăm, fiind în toate părțile lipsă de fonduri. Biserica, care are cele mai însemnate datorințe, resimte aceasta insuficiență de mijloace bănești mai tare decât orice altă corporațiune. Având în vedere pe de o parte dividendele mari ale băncilor, pe de altă parte capitalele bisericei, cari contribuiesc la realizarea acelor dividende, ideea era aproape, ca biserica, lipsită de fonduri, și nu acționarii, se profite de dividendele după capitalele ei. Era totodată firesc, ca în sinul bisericei să afe expresiune o asemenea idee, fiindcă la noi biserica ocupă o pozițiune extraordinară, care nu să poate asemăna cu pozițiunea bisericei la alte popoare nouă învecinate, nici cu pozițiunea bisericei la frații nostri din regat. Această pozițiune extraordinară a bisericei la noi nu este de azi sau de ieri, ci rezultatul dezvoltării noastre etnice, culturale și istorice. Secoli de-a rândul noi Români n'am fost ocrotiți ca alte popoare de instituția ce să numește stat, ci am fost totdeauna lipsiți de conducere pe căile progresului, conducere ce este una din datorințele principale ale statului și a le organelor sale. Din contră, am fost apăsați și striviți și s'a căutat să fim desființați ca națiune. În inima Românului însă se păstră cu tărie credința în biserica și cu cât era mai apăsat și neîndreptățit de stăpânii țării, cu atât mai mult poporul se strângea în jurul bisericei, care devenisă astel în cursul veacurilor o instituțiune, ce ocrotea și promovă toate interesele Românilor, și înlocuia oare cum statul prin îndatoririle ce primise asupra sa. Biserica să îngrijea, nu numai de educația sufletească a poporului, ci luase în mână și instrucțiunea publică, se ocupă de afaceri economice și politice, va se zică de întreaga viață publică a Românilor. Pe episcopii nostri îi vedem în fruntea mișcărilor noastre culturale, pe preoții nostri îi găsim la toate instituțiunile noastre culturale, economice și politice, ca bărbați, cari dau direcție, ajută și să devotează binelui public. Nimic nu caracterizează mai nimerit talentele lui Șaguna și profunda sa pătrundere a lucrurilor, ca distingerea *misiunii tradiționale* a bisericei sale, și nimic nu înalță opera sa mare mai sus ca investirea cu *forme legale* a acestei misiuni. Statutul organic nu este altceva, decât legea publică, prin care biserica să organizează pentru ocrotirea tuturor intereselor poporului. Prin această lege biserica păzește simbolul naționalității, limba; prin această lege biserica conduce instrucțiunea publică și prin urmare face întreaga educațiune a poporului; prin această lege biserica îngrijește de interesele economice, creând și administrând fonduri publice, distribuind ajutoare pentru meserii, susținând catedre agricole, etc. etc. Organismul sinodal al bisericii cuprinde pe toți credincioșii, și nu numai pe slujitorii ei, pe clerici. Autoritatea bisericească pri-

mară, parohia, pe care se clădește întreg organismul, consistă din toți parohienii majori, în frunte cu parohul. La autoritățile superioare mirenii sunt reprezentați în număr de două ori mai mare decât clericii, așa că în toate împrejurările majoritatea și hotărârea este asigurată elementului mirenesc. Pentru conducerea afacerii economice este instituită o secțiune consistorială anume.

Este necesar a stăruți aici în deosebi asupra pozițiunii, misiunii și organizării bisericii noastre, fiindcă numai ținând samă de aceste împrejurări particulare ale bisericii, se va înțelege pentru ce tocmai în sinul bisericii a trebuit să se nască ideea unei bănci culturale și pentru ce biserica se simte chemată a se ocupa și cu probleme economice, cari în alte biserici ar fi considerate incompatibile cu misiunea lor. Tot din pozițiunea ce ocupă biserica în organismul nostru național se va înțelege ușor, că „Banca culturală” nu poate fi proiectată ca o bancă de concurență pe piață; că ea nu poate servi ca mijloc de câștig pentru „călugări”, cari în opoziție cu canoanele ar „adoră aurul”; că ea nu poate fi o bancă „clericală”, care prin lăcomia și nepriceperea conducătorilor ei să fie dată de mal, prăpădind averile.

S'a arătat mai sus, că ideea „Băncii culturale” s'a născut din necesități imperative și nici decât din pasiuni comerciale de concurență. Admițând însă, că în organismul bisericii s'ar fi vârat și asemenea pasiuni, cari s'ar îndreptă în contra băncilor în ființă și mai ales contra potestății lor în afacerile bisericesti și naționale, scopul principal al „Băncii culturale” rămâne totuși același: strângerea fondurilor pentru purtarea cu succes a luptei de existență națională. Dacă acest scop ar putea fi atins pe altă cale, este foarte probabil, că proiectul „Băncii culturale” ar fi îngropat încă înainte de a fi alcătuit. Doar, că nu pasiunile sunt motorul principal, care a dat ideii viață și o mișcă. Băncile, cari se tem de noua bancă că le-ar încurcă ițele, dispun de un mijloc foarte potrivit, în tot cazul mai potrivit decât războiul contra ei, pentru înființarea fondurilor necesare reclamate de biserică. Ele n'au decât să-și modifice statutele într'un singur punct, dispunând ca acționarii lor să nu primească o dividendă mai mare decât 4½% sau 5%, iar câștigul realizat peste această cifră să se verse în cassele bisericii, ca fonduri culturale, cari vor fi distribuite de autoritățile competente pe fiecare an după trebuințe. Firește, s'ar recere pentru ca să se iee o asemenea hotărâre mult patriotism și puțin spirit negustoresc la acționari. Se vede însă, că în realitate se presupune de acționari a avea aceste calități în proporție inversă, pentru aceea s'a născut ideea „Băncii culturale”, care se întemeiază pe simțământul patriotismului. Dar și în cazul neprobabil, că acționarii băncilor noastre de astăzi ar desmînți prin o hotărâre de asemenea natură calificarea lor, tot ar mai rămâne o chestiune foarte importantă încă nerezolvată, și anume: dacă organizațiunea actuală a creditului, în special a creditului agricol la noi, corăspunde sau nu cu interesele economice ale poporului și în deosebi ale micului agricultor dela sate? Importanța acestei chestiuni se motivează dela sine prin faptul, că aproape întreg poporul românesc consistă din mici agricultori la sate. Tot numai în sinul bisericii noastre se va putea discuta și deslegă această problemă, căci acționarii băncilor, deprinși

acum cu dividende și tantieme mari, numai foarte cu anevoie se vor putea hotărâ a lua inițiativa la o asemenea reformă, împreună inevitabil cu reduceri de tantieme, dividende, etc. De concepția „Bancă culturală” aparține însă rezolvirea și a acestei chestiuni, căci ar fi absurd, ca strângerea fondurilor pentru cultura și progresul poporului să fie împreună cu sărăcirea și ruina lui.

Ceeace privește pe „călugării lacomi și iubitori de aur”, pe cari „Revista Economică” îi biciuește cu atâta indignațiune canonică, nimeni nu se va teme de ei în biserica noastră, că vor înrâuri în mod dezastros asupra întreprinderii proiectate. Biserica noastră găzduiește peste tot numai un număr minimal de călugări, abea câți îi impun necesitățile orânduelii rituale; și nici pe aceștia nu-i constrânge a trăi în mânăstiri, pe cari nici nu le are. Dar la noi cei puțini călugări câți îi avem, constituiesc partea cea mai aleasă, cea mai luminată și cea mai distinsă a clerului. Șaguna n'a fost și el călugăr? Bogatele experiențe din trecut ne dovedesc tocmai contrariul de ceea ce „Revista Economică” ar voi să ne sugereze: călugării noștri au iubit și dorit „aurul” numai pentru al pune la dispoziția obștei românești, pe care ei au servit-o cu credință și devotament. Și în cazul de față „aurul băncii culturale”, dorit de actualii călugări ai noștri, nu poate avea altă destinație decât de a fi depus pe altarul națiunii.

Incât pentru „spiritul clerical”, care este chemat în ajutor de „Revista Economică” contra „băncii culturale” și care ar fi produs în alte părți, la alte popoare și la alte confesiuni, atâtea rele și dezastre pe terenul financiar, noi ca biserică națională, cu organizațiunea ei sinodală și pozițiunea ei particulară, ne ținem pe deplin asigurați de dominațiunea acestui „spirit” și nu ne speriem nici de cât de el. Nici odată n'a putut fi vorba la noi de clericalism în înțelesul obștesc reacționar al cuvântului; el este o particularitate mai ales a bisericii latine-catolice. Din contră, atât în trecut cât și în prezent, în biserica noastră a dominat un spirit pronunțat liberal, purtat de însuși clerul. Ar fi fost altcum cu puțință crearea statutului organic, care pune soarta bisericii în mâna mirenilor? Adunarea din 3/15 Maiu 1848, cea mai grandioasă manifestație liberală a poporului peste tot, n'a fost ea condusă de doi clerici? Dar preoții „cu crucea în frunte” nu i găsim pretutindeni în mișcările noastre politice naționale, cari după firea lucrurilor au un caracter liberal?

Nu! De asemenea primejdii închipuite, sau anume croite pentru a spăria, nimenea nu va părăsi ideea unei „Bănci culturale”, astăzi încă nelămurită în partea ei tehnică financiară. Bărbații, cari stau în fruntea băncilor românești, ar face fără îndoială un mai bun serviciu națiunii, când, în loc să combată și să mortifice o idee în fond salutară, s'ar ocupa de partea ei tehnică financiară. Nu-i vorba, nici dânsii nu sunt specialiști în adevăratul înțeles al cuvântului, dar sunt bărbați vrednici, chemați prin împrejurări a conduce bănci, unde și-au câștigat bogate experiențe și rutină. Să aplice aceste experiențe și învățăturile lor în discuțiunea proiectului noii bănci și să vedem din argumentele produse, dacă el este realizabil sau nu; dacă într'adevăr ar fi inevitabil, ca noua bancă să lovească în interesele băncilor vechi; sau dacă ar exista și o cale mij-

locie pentru a evita conflictul; sau dacă s'ar putea găsi un mod, prin care băncile de astăzi ar procura ele înșile fondurile necesare pentru biserici și ar garanta totodată și o reformă a creditului agricol, și astfel o nouă bancă să devină de prisos. Câmpul este larg și liber în toate părțile pentru o asemenea discuțiune, care ar lămurii și în dreapta și în stânga.

Tendența principală a creării fondurilor indispensabil necesare pentru menținerea cu succes a luptei noastre de existență națională nu trebuie să fie însă și nu poate fi părăsită cu nici un preț.

„Războire neașteptată”.

Sub titlul acesta a publicat „Libertatea” din Orăștie în numărul penultim, deci înainte de a fi apărut lămuririle dlui Dr. Miron E. Cristea în ziarul nostru (numărul 51) următorul articol referitor la proiectata „bancă culturală”, pe care spre orientarea publicului îl reproducem în întregime:

„Propunerea dlui asesor consistorial Dr. M. E. Cristea în sinodul din Sibiu, ca să se facă o mare bancă culturală, e întâmpinată de cercurile conducătoare a băncilor noastre cu sgomot de război. „Revista Economică” de Duminecă, 17 Maiu, are în frunte un articol: „Idolul de aur în sinoade”, care nu prevestește zile de pace nou plănuită bănci, căci aceea, ce e drept, prin înființarea ei, ar atinge în parte unele bănci de azi, adunând de pe la ele depunerile bisericesti. În deosebi însă, ar atinge simțitor pe „Albina” dela Sibiu, care are în păstrare mai multe milioane bani bisericesti.”

„Revista Economică”, deși ține că tot Românul bun ar întâmpina cu cea mai mare bucurie înființarea unei bănci, care dând dividendă mică acționarilor săi, prisosul de câștig să-l pună la îndemână bisericii pentru trebuințele sale culturale, — e totuși de părere, că acea bancă nu e iertată să o înființeze biserica, și anume din mai multe motive, între cari un punct de frunte e acela, că oamenii bisericii nu-s în stare a conduce cu paza recerată o bancă, ceea ce s'a adevărit trist de tot în multe cazuri. Au pățit-o catolicii dela Praga, înființând o bancă bisericască cu milioane, care apoi, condusă de preoți, a bancrotat cu pagube de milioane; au pățit-o tot așa Francezii cu o mare bancă bisericască, care după 9 ani a bancrotat cu pierdere de zeci de milioane. Sunt pilde triste și la noi Români de aici, cu banca popii din Prigor, cu cea dela Liget, etc., a căror conducători preoți au ajuns în temniță. De aceea „Rev. Ec.” crede, că și biserica gr. or. ar face o încercare, a cărei urmări n'ar fi așa sigur că duc la bine, și e contrar planului băncii culturale făcute de biserică și condusă de oameni ai bisericii.

În același timp însă, „Telegraful Român”, foaia oarecum oficioasă a consistoriului din Sibiu, vorbind de același lucru spune, că ideea trup se va face! Și, în alt număr, că consistoriul luând în dezbateră hotărârile sinodului, le-a luat la cunoștință și a luat toate măsurile pentru ducerea aceluia în îndeplinire, — ceea ce pare să se scoate așa tare la iveală între altele făcând anume la înființarea băncii culturale.

Lucrul are atâtea cuvinte, cari sprinjesc și o părere și alta, încât parecă dintr'odată nici n'ai putea spune hotărât, care din aceste două păreri are mai multă dreptate? A acelora cari, strâmtorați de lipsele arzătoare ale bisericii, pentru a și putea implini misiunea sa culturală, doresc și se vede că s'și hotărâți să înființeze banca, ca așezământ al bisericii și izvor de venit al ei, ori ceice cred, că asta poate aduce zile amare bisericii?

Un lucru însă credem a-l prevedea: înființarea băncii culturale, dacă totuși se va înființa, va fi la început un izvor de amărăciune, de sfâșieri chiar între oameni, și dacă oamenii se vor lăsa prea răpiți de patimi, va fi un izvor de suferință dureroasă sus și jos, în centru la Sibiu în prima linie, și apoi și încolo în alte centre și comune, — dar tot așa de adevărat e, că același „râu”, dacă-l putem cumva numi așa, poate deveni și un imbold de colosal folos dezvoltării noastre economice în zeci de privințe! Iacă de pildă câteva foloase ce pot urma:

„Albina”, întâia noastră bancă, se va simți greu lovită în starea ei de azi, dacă consistoriul dela Sibiu își va ridică marile lui depuneri, — și va fi silită să-și caute de grabă alte izvoare de venit, cari să suplinească lipsa ce i-o vor pricinui acele detrageri de depuneri. Dar numai cu un număr mai nainte, organul băncilor „Rev. Ec.”, scrisese un foarte înțelept ar-

ticol despre noua îndrumare a vieții economice a poporului nostru, pe care o propovăduim de ani de zile: să dăm cu toții impuls mare însoțirilor și tovarășiiilor economice de tot felul în popor. Poftescă „Albina”, cu atâți bărbați pricepuți ce are în jurul său, și iee acest lucru în mână cu toată puterea, dând d. e. ea puțința înființării reuniunii de asigurare a vitelor, pe care azi noi suntem siliți să o înființăm cu ajutor străin, fiindcă băncile noastre naționale nu ne înțeleg; de mai departe ea ajutor la înființarea a fel și fel de însoțiri economice, întemeind d. e. un atelier ori fabrică pentru lucruri bisericesti și lumini, pentru cari se aruncă de poporul nostru zeci de mii an de an în pungi străine, etc. etc., — și va avea venit îndoit de mare în al doilea an, pe cât are după toate depunerile de azi! Și ce merit și-ar câștiga pentru neam, organizând rațional aceste porniri economice!

Iată de ce credem noi, că războirea ce pare a se stârni în jurul băncii culturale, poate în urmările ei să fie de un uriaș folos economic, că și biserica se va ajuta cum va putea cu banca ei; și și „Albina” se va sili să păsească pe terenuri nouă, ce o pot face și mai mare și mai merituosă pentru neam!

Așa să ne gândim. Așa să ne hotărîm. Și atunci vom putea încăpea bine unii lângă alții, unii cu alții, că avem, Doamne, terene de muncă și de câștig o mie, — și nici patimile nu se vor deslănțui, ci cu toții de folos neamului vom fi.”

Instalarea protopopului Dr. Ioan Stroia.

Duminecă, la 25 Maiu v. a. c. (7 Iunie n.) se va face în biserica catedrală din Sibiu instalarea protopopului Dr. Ioan Stroia, cu mare solemnitate. I. P. S. de Arhiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu a adresat din acest prilej clerului și poporului din tractul Sibiului următorul circular, care s'a publicat ieri, Duminecă, în toate bisericile din tractul Sibiului.

Nr. 5061 Plen.

IOAN,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al bisericii ortodoxe din Transilvania și Metropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania.

Iubitului cler și popor ortodox din tractul protopresbiterial al Sibiului: Dar și milă dela Dumnezeu și salutarea Noastră arhipăstorească!

Având în vedere actele, cari — după repauzarea protopresbiterului vostru Ioan Papiu — s'au petrecut în conformitate cu statutul organic pentru îndeplinirea oficiului și demnității de protopresbiter în tractul Sibiului, anume: alegerea făcută în sinodul protopresbiterial al acestui tract la 18/31 Ianuarie 1908 și denumirea urmată din partea Consistoriului nostru arhidiecezan în ședința plenară din 4/17 Februarie a. c.: Noi pe onorabilul protopresbiter al tractului Sălăștei Dr. Ioan Stroia, cu considerare la eminentele lui calități intelectuale și morale și la bunele servicii ce le-a prestat și până acum pe terenul bisericesc și școlar, îl instituiem canonic pe de protopresbiter în tractul Sibiului și de paroh în parohia din Sibiu-Cetate, dându-i cu ziua de 25 Maiu (7 Iunie) 1908 jurisdicțiune protopresbiterială peste toate parohiile și comunele bisericesti, cari se țin acum ori se vor ține în viitor de acel tract protopopesco.

Când dar pe numitul onorabil protopresbiter Dr. Ioan Stroia prin aceasta vi-l anunțăm tuturor de adevărat și canonic este instituit protopresbiter al tractului Sibiului și de paroh al parohiei din Sibiu-Cetate, totodată vă îndatorăm pe toți cei de statul preotesc și pe întreg poporul ortodox, corporațiunile și organele bisericesti din acest tract protopresbiterial, ca să fiți cătră acelaș nou protopresbiter toți și fiecare cu respectul convenit, să-i dați ascultare și sucuri în oficiul seu protopresbiterial, și de acum înainte în toate raterile, cari aparțin sferei de activitate a protopresbiterului tractual, cătră acelaș nou protopresbiter al vostru să vă întoarceți, deslegând noi într'una pe Preaonorabilul protopresbiter și asesor consistorial Mateiu Voileanu de însărcinarea ce o primise la 22 Septembrie 1907 nr. 10.511 Plen. ca administrator al numitului tract protopresbiterial, iar în celelalte suntem în așteptare, ca noul protopresbiter în purtarea sa și în toate acțiunile activității sale publice să țină strâns la așezămintele canonice și la disciplina sfintei biserici ortodoxe orientale, să păsească de asemenea normele administrative ce le avem în vigoare pe baza statutului organic, și în fine să fie spre exemplu și altora cu reverență și ascultare cătră superioritatea sa bisericască.

După acestea implorând peste tructul acesta și peste noul seu protopresbiter toată darea cea bună și tot darul de săvârșit de sus, vă împărțăm tuturor binecuvântare arhierescă.

Sibiu, 28 Aprilie 1908.

Ioan Meșianu m. p.
arhiep. și metropolit.

Dela conferențele învățătoarești.

Cercul Făgăraș-Agnita.

Comuna românească Bendorf este așezată în cel mai estrem punct al tractului Agnita. Membrii cercului conferențiar Agnita-Făgăraș, învățătorii, în a lor misiune apostolească, n'au lăsat a fi trecută cu vederea nici aceasta comună, ci pentru anul acesta aici au aflat de bine și necesar a-și țineă consfătuirile didactice.

Șireagul celor două rânduri de case, așezate pe o parte și pe cealaltă a unui drum vicinal, te fac la prima vedere a te crede într'un adevărat „dorf” săsit. „După perdea” cum s'ar spune, însă nu stă treaba tot astfel. Morminte spoite! Ușor de crezut acest lucru. Căci cărciumele în tot decursul conferenței noastre gemeau de poporenii. De altfel edificii publice nu lasă mult de dorit. Poate edificiul școlar. Iar dacă ajustarea lor nu s'ar fi făcut cu cheltuiala unui singur om, a preotului local Nicolau Gavrea, fost adm. ppsc al tractului Agnita, am putea pune mai multă laudă pe poporul bendorfian. Am văzut și o biserică greco-catolică, care dovedește, că comuna mai are un slujitor la altarul Domnului, ce e drept, de altă credință, dar Român. Insa acea „față sfințită”, mărturisesc — cu părere de rău — nu mi-a dat de ochi în decursul celor două zile petrecute la Bendorf. Până când — o prevedință — vei suferi indiferentismul de frate!

Ambele biserici își privesc în față și să ascund cu modestie de o latură a satului. Semnele vremilor de odinioară!...

Notariul locului — Duca, român de naționalitate, un om mărunțel dar vioiu, activ și deștept, ne-a onorat cu prezența în tot decursul ședințelor conferenței. Laudă lui! Membri de ai comitetului erau prezenți în număr mulțimitoriu. Toți oameni bine conservați. Par a fi aleși anume pentru a reprezenta în afară. — Spune-să însă, cumcă înlăuntru nu prea spriginesc intențiile părintelui Gavrea, care numai bune pot fi.

In biserică.

Serviciul divin fu oficiat de preotul local N. Gavrea și de Flitter Moise din Șapartoc. Prezenți erau pe lângă dl comisar, Victor Păcală, aproape toți învățătorii și popor din loc.

Răspunsurile liturgice le dădură învățătorii în cor. O mică observare. Învățătorii noștri — și mă miră mult faptul, că chiar și cei de curând eșiți din seminariu, în respectul cântărilor bisericesti țin cu plăcere la isonul cantorilor sătești.

O scădere aceasta, mai mult pentru uniformitatea și intonația textuală a cântărilor, dacă nu și pentru frumsețea, sau înfrumsețarea lor. Ce să zici. E mai lesne a te coborî, decât a te suî.

După terminarea serviciului divin, cetirea rugăciunii pentru aflarea harului Dzeesc și invocarea Duhului sfânt, preotul slujitor N. Gavrea bineventează oaspeții comunei sale în termeni aleși și călduroși.

La școală.

Cadențat ne strecurăm rând pe rând din biserică din deal și încunjurând pe domnul comisar V. Păcală, coborâm la școala din Vale.

În preajma acesteia suntem întimpinați de neobositul protopop al Agnitei Ioachim Muntean, de fiul său Eugeniu, jurist, de juristul Păcală și de câțiva învățători întârziati.

Dl Victor Păcală, profesor, în calitate de comisar consistorial, deschide apoi conferența anului 1908 prin o vorbire izvoarăta din nevoile vieții sociale românești. Stăruie asupra unei educațiuni morale și fizice a individului, și îndeamnă a ne nizuî să ridicăm bunăstarea materială a națiunii noastre, prin exemplul unei culturi agro-

nomice raționale. E aplaudat. Încărunțitul muncitor, dl protopr. Muntean, într'o vorbire caldă dorește, ca sfaturile dlui comisar să nu rămână pentru dascălii noștri, „șramă sunătoare”. .. A fost acoperită de urale.

Dl comisar la rândul său salută prezența dlui prot. Muntean, a păr. Gavrea, Flitter, a notariului Duca și a iuriștilor Muntean și Păcală. Conferența își exprimă complăcerea prin: „Să trăiască”. Domnul inspector regesc Druisner, scuzându-și absența, prin o scriptă oficioasă roagă ceriul a binecuvânta lucrările noastre patriotice. De ar ști, care învățătorii a fost destinat de votul conferenței a-i ceti scripta, desigur ar zice: „Șacolo, tot el?!”

Ședința primă.

Dnul comisar invită conferența a să constituî, alegându-și biuroul. Să aleg prin aclamație de notari: Ioan Paicu, inv. Calbor și Emil Mădocea, inv. Ciuc, iar bărbăți verificatori: Traian Păcală, inv. Galaț și N. Cherstea, inv. Agnita.

Apelului nominal răspund din tractul Făgărașului 12 inv., lipsesc 31. Din tractul Agnitei lipsesc 11 inv. Rea impresie a făcut asupra tuturor faptul, că dintre droaia de absentatori numai dnii învățători: I. Berescu, I. Capătă și Il. Comșa și-au ținut de datorință a și scuza absența.

Să pune la ordinea zilei prelegerea practică: „Desvoltarea frângerilor decimale”. Prelegători: A. Varga și V. Ștefan. La discuție iau parte următorii: Recenz. Z. Muntean, apoi E. Mădocea, I. Dragotă, dl ppop Muntean, dl comisar și I. Paicu. Cest din urmă propune a să luă simplu la cunoștință. Se primește unanim.

Statorindu-se programa ședinței următoare și anunțându-se aceasta pe 3 oare, să ridică prima la 12 și 1/4.

Ședința II-a.

Se redeschide la 3 oare. Urmează prelegerea practică „Forma pământului”. Se predă prin inv. E. Varga elevilor de cl. VI. Discuția s'a urmat prin învățătorii: V. Bica, ca recenzent, I. Dragotă, T. Păcală, Z. Muntean, I. Paicu și dl comisar. Se consideră pe deplin succesă.

Urmează prelegătorul I. M. Popa, cu istorioara morală „Toderic”. La discuție iau parte mai mulți învățători, și în fine se constată succesul deplin al prelegătorului.

Disertantele Traian Păcală a produs plăcută impresie prin tractarea temei „Desvoltarea simțului religios moral în elevi”. A vorbit cu multă temeinicie, cunoștință de cauză și aparat științific.

După o discuție serioasă, provocată de învățătorii: V. Bica, G. Bica, ppop Muntean, I. Dragotă, N. Cherstea, M. Jampa, I. Comșa, E. Mădocea, Z. Muntean, M. Turcu, I. Paicu și dl comisar, s'a notat cu mulțumită la protocol.

Exhaustată fiind programa acestei jum. de zi și înaintat fiind timpul, se ridică ședința și se anunță cea viitoare pe mâne zi la 8 oare a. m. (Va urma.)

Pentru învățacei și calfe de pantofari.

În conformitate cu publicațiunile conducătorilor școalei de specialitate din Sibiu pentru pantofărie subvenționată de stat, cursul pentru anul 1908/9 se începe la 3 Septembrie n. c.

Pentru frecuențanți se împart 16 stipendii de câte 10 cor. lunari, dintre cari 5 stipendii le dăruiește cassa de păstrare generală din Sibiu pentru elevii din comitatul Sibiu.

Cursul de învățământ pentru învățacei ține 3 ani, iar pentru calfe (sodali) 5 luni.

Cererile concurenților sunt de a se înainta cel mult până la 24 Iunie n. c. la directorul școalei, dl Martin Schuster în Sibiu, strada Sag nr. 29, care dă și deslușirile de lipsă.

Atragem atențiunea celor pe cari îi privește asupra acestei publicațiuni.

Sibiu, 27 Maiu 1908.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

Vic. Tordășianu
pres.

Stefan Duca
notar.

NOUȚĂȚI.

Din cauza sfintelor sărbători „Constantin și Elena” și a „Înălțării Domnului” numărul proximal foii noastre apare Vineri la orele obicinuite.

Omagiul generalilor. Sâmbătă (nu Duminecă, cum se scrisese) s'au prezentat în fața Maiestății Sale generalii armației austro-ungare, activi și pensionați, pentru a-i aduce felicitări din prilejul jubileului de 60 de ani de domnie. Audiența a fost acordată în sala mare de recepțiune a Burg-ului din Viena. S'au prezentat cam la șase sute de generali. Maiestatea Sa i-a primit la orele 12, îmbrăcat fiind în uniformă de general. Oratorul a fost Moștenitorul de tron, Arhiducele Francisc Ferdinand. Maiestatea Sa a răspuns, apoi a primit felicitările delegațiunilor acelor regimente străine, din alte state, al căror proprietar e Maiestatea Sa. În urmă au fost opriți toți la dejun, ca oaspeți ai Maiestății Sale.

Instrucție gratuită. Scriu zierele din Budapesta, că domnul ministru de culte și instrucțiune publică, contele Apponyi, va prezenta dietei în ședința de astăzi, Luni, două proiecte de lege de mare însemnătate, anume, despre instrucția gratuită în școalele elementare populare, și despre școalele de repetiție agronomice. În primul proiect de lege se decretează de gratuită instrucția în toate școalele populare, chiar și în cele confesionale. Perderile ce le vor avea confesiunile vor fi rebonificate din partea statului. Ne vom ocupa cu amândouă proiectele, după ce le vom cunoaște cuprinsul.

În chestia de naționalitate. A apărut o nouă broșură, scrisă cu pricepere și obiectivitate, în așa numita chestie de naționalitate dela noi. Autorul broșurei, cu care ne vom ocupa pe larg, se ascunde sub pseudonimul Mercator. La tot cazul e însă un bun cunoscător al raporturilor dela noi, pe cari le-a studiat cu sârguință. Vorbește deci într'o chestie pe care o cunoaște bine.

Cas de moarte. Episcopul reformat din Dobrișin, Kiss Aron, a decedat Sâmbătă în frumoasa etate de 93 ani.

Vin femeile la rând! Tribunalul regesc din Deva a condamnat Mercuri pe dna Ana Vlad, soția dlui deputat Dr. Aurel Vlad, la o lună temniță de stat și 300 coroane amendă în bani, pentru-că ar fi agitat în școala din Bobâlna în contra Maghiarilor. Doamna Aurelia Boldea, mama dlui deputat Aurel Vlad, și preotul Lula, asemenea acuzați, au fost achitați.

La temniță. Domnul Lucian Bolcaș, fost redactor la „Lupta”, a intrat în temnița ordinară din Budapesta pe 14 zile, ca să-și facă pedeapsa dictată într'un proces de presă ce i-l-a fost intentat primpretorul din Jam (Bănat) Corcanu, pentru vătămare de onoare.

Sfântul Sinod. Sesiunea ordinară a sfântului sinod al bisericii autocefale gr. ort. din România a fost închisă prin decret regal, cetit de ministrul de culte Haret. Dintre hotărârile sfântului sinod, luate în sesiunea aceasta, e de remarcă următoarea: Sinuociși să nu mai fie înmormântați cu pompă mare în viitor, ci numai cu un preot, cu eparahir și fără felon, care va ceti o slujbă foarte scurtă, și nu va admite nici o pompă mai mare.

Despre Carmen Sylva. Domnul Putnok Miklos, directorul gimnaziului de stat din Lugoj a ținut zilele trecute o conferență la societatea literară „Kisfaludy” din Budapesta, vorbind cu multă căldură despre activitatea literară a Carmen Sylvei, Regina României. A cetit mai multe poezii de ale Reginei-poete, traduse în ungurește. De față erau cei mai aleși scriitori maghiari.

† **Mircea Voina**, student la școala agronomică, fiul domnului protopresbiter Vasile Voina din Brașov, după un morb greu și îndelungat a decedat Mercuri în 27 Maiu n. în Brașov, și a fost înmormântat Vineri la orele 3 d. a. în cimiterul bisericeii Sfântul Nicolae din Brașov-Scheiu. Odihnească în pace!

Censură de profesor. Domnul profesor gimnazial din Năsăud, Dumitru Lupan, originar din Brașov, cunoscut ca bună putere didactică, a dat examenul de spețiatitate cu frumos succes la universitatea din Budapesta.

Examenle finale la Seminariul Andreian s'au început Sâmbăta trecută sub presidiul comisarilor consistoriali. În secțiunea teologică conduce examenle ases. Dr. Miron E. Cristea, iar în cea pedagogică secretarul cons. Dr. George Proca. Examenle de calificățiune învățătoarească să vor începe în 9/22 Iunie sub pres. dlui ases. Mateiu Voileanu.

Reuniunea română de muzică din Sibiu continuă cu mult zel pregătirile pentru sărbarea compozitorului Ciprian Porumbescu. Festivitățile vor începe cu „Parastasul festiu” în biserica catedrală, oficiat Luni a doua zi de Rusalii. După parastas va fi datineul în sala dela Gesellschaftshaus. Intrarea liberă. Sara va fi în teatrul orașenescu reprezentarea operii „Craiu nou” de Porumbescu, căreia va premerge „Sezătoarea” icoană din popor, compoziție nouă pe motive exclusiv populare, de Dr. T. Brediceanu. Această reprezentație teatrală se va repeta Marți și Joi sara după Rusalii. Atragem atențiunea publicului român, mai ales din jurul Sibiuului, asupra acestei sărbări.

Bani ieftini. Din Londra se depeșează, că banca Angliei a redus interesele la două și jumătate.

Comună harnică. Comuna bisericăscă Bărești, din protopresbiteratul Hăteșului, a ținut sinod eparhial în 21 Maiu n. c. și a hotărât cu mare însuflețire să susțină și pe mai departe din propriile sale mijloace școala confesională. Sinodul a fost prezidat de protopresbiterul tractual Dr. Cornel Popescu. E de notat, că comuna Bărești n'are decât vre-o 90 de case. Oameni vrednici de toată lauda!

† **Matei Chișdea**, paroh gr.-or. și membru al scaunului protopresbiteral, după scurte și grele suferințe, împărțit cu Sf. taine, și-a dat sufletul în mâinile creatorului, Joi, în 15/28 Maiu a. c. la 2 ore a. m. în etate de 59 ani și în anul al 35-lea al preoției și fericitei sale căsătorii, în comuna Berovoi-mici. În mormântarea a avut loc Sâmbăta, în 17/30 Maiu la orele 2 p. m. în cimiterul bisericeii gr. ort. din Berivoi-mici. Fie-i țărina ușoară.

Nefericire. O mare nenorocire s'a întâmplat în apropierea orașului București din România. Automobilul ministrului de interne I. I. Brătianu a rănit de moarte un copil, pe teritoriul comunei Țigănești, apoi s'a lovit de un lemn, căci trecea tocmai prin o pădure a statului, și a rănit cinci persoane, cari se aflau în automobil.

Cutremur de pământ. Joi dimineața s'a simțit și în Budapesta un puternic cutremur de pământ, care a făcut stricăciune în mai multe clădiri. Cutremurul a fost simțit de nou și în Keeskemét și satele din prejur, unde populațiunea trăește acum în continuă frică și groază.

La fondul „Victor și Eugenia Tordășianu” pentru înzestrarea fetelor sărace au mai dăruit: parohul Ioan Popița din Comana inferioară și soția sa Iustina n. Pop, 2 cor. Ioan Podea, cleric, Sibiu, 1 cor., Petru Talmăcean portărelul „Reun. rom. de înmormântare din Sibiu”, în amintirea mamei sale Eva n. Moldovan, 2 cor.

Procesul Țiganilor. În procesul unei caravane de Țigani, cari au comis omorul din Dănos, pertractat în fața curții cu jurați din Budapesta, au fost declarați vinovați opt din ei pentru omor comis în 4 cazuri, și alți 9 pentru furt și alte crime. Tribunalul i-a judecat apoi astfel: trei la temniță grea pe viață, trei la temniță pe 15 ani, și ceialalți la temniță dela 8 ani până la un an. Numai o singură Țigancă a fost achitată, iar altă Țigancă mică a fost trimisă în institutul corecțional.

E interesant anunțul de noroc a lui S. Heckscher senr. Hamburg din numărul acesta al foii noastre. Această casă și-a câștigat un renume bun prin solvirea promptă și discretă a sumelor câștigate, atât aici, cât și în împrejurime, încât pe oricine îl facem atent asupra anunțului de pe pagina ultimă a acestui ziar.

Cărți și reviste.

Colecțiunea C. Sfetea. A apărut în colecțiunea C. Sfetea din București C. Negruzzi „Poezii și Teatru”, cuprinzând scrierile originale, cea mai mare parte inedite ale lui C. Negruzzi, și se află de vânzare la principalele librării din capitală și provincie. Prețul 1 leu exemplarul. Se poate comanda și prin librăria noastră arhidiecezană.

Expedițiunea de anunțe

A. V. Goldberger

s'a mutat în

Budapesta IV, „Röser Bazár“

(Károly körut 22).

Nr. 40/908 par.

[128] 3-3

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Preavenerabilul Consistor arhidiecezan Nr. 4167 Ep. din 19 Aprilie a. c. să dă în întreprindere pe calea licitațiunii minuende legatul cu fer și reparatul bisericeii gr.-ort. din Calbor protopresbiteratul Făgărașului.

Licitația să va țineă într-una din salele școalei gr.-or. din loc în **21 Maiu st. v.** la 2 oare p. m. Prețul strigării este: pentru ferul din cari să fac cheile și lucratul lui **437 coroane**; pentru lucrul de zidărit prelungă lucrători și material, ce-l dă comuna bisericească **160 cor.**

Comitetului parohial îi stă în drept a concedea lucrarea oricărui primus oferent.

Planul, preliminarul de spese precum și toate condițiunile să pot vedeă la oficiul parohial în Calbor.

Calbor, la 6 Maiu st. v. 1908.

Oficiul parohial:

Ioan Aldea
par. gr.-or.Ioan Paicu
not. com. par.

Nr. 86/1908.

[130] 2-3

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Preaveneratul Consistoriu arhidiecezan Nr. 7098 Scol. din 27 Iulie 1906 să dă în întreprindere pe calea licitațiunii publice minuende zidirea școalei ortodox române din **Cupșeni (Kupsfalva)**.

Licitațiunea să va țineă în ziua de **4/17 Iunie 1908** în cancelaria oficiului parohial, după serviciul divin. Prețul de strigare e **3813 cor. 19 fil.** afară de materialul de lipsă brut năsip, peatră, cărămidă, var, lemnul de brad și sindila de lipsă, toate aceste sunt aduse la locul de zidire.

Licitanții au a depune înainte de începerea licitațiunii vadiu de 10% după prețul de strigare. Comitetului îi stă în drept a concedea cu lucrarea pe acel reflectant, în care va aveă mai multă încredere dintre minus oferenti. Planul și preliminarul de spese și toate condițiunile să pot vedeă la oficiul parohial din Cupșeni, în oarele oficioase.

Intreprinzătorul nu are drept a pretinde diurne și spese de călătorie.

Cupșeni, (Kupsfalva), în 3 Mai 1908 stilul vechiu.

Comitetul parohial:

Augustin Cupșa
par., prez. com. parohial.Gregorin Pinte
not. al comitetului.

Nr. 295/1908.

Vidi:

Vasilie Duma
protopresb.

Nr. 12 par.

[131] 2-3

Publicațiune.

Comuna parohială gr.-or. **Scoreiu** dă repararea bisericeii în întreprindere prin licitație minuendă care se va țineă în **20 Maiu a. c. st. v.** la 11 oare antemeridiane în școala comunală din loc.

Prețul strigării este **1300 cor.** vadiu 10%.

Planul, preliminarul și condițiunile de licitare se pot vedeă la oficiul parohial.

Oficiul parohial gr.-or.

Scoreiu, în 2 Maiu 1908.

Dionisiu David
paroh.

Nr. 425/1908

Văzut:

Ioan Căndea
protopop.**De vânzare!**

Edificiul de fabrică, cu etagiu, cu putere de apă deplină, transmisiune bine rezervată, casă de locuit împreună cu grădină mare productivă. Foarte favorabilă pentru orice întreprindere industrială. Stațiune de tren la Orlat. A se adresa în Sibiu str. Seiler Nr. 3. (77) 5-

Stofe veritabile de Brünn

Saisonul de primăvară și vară 1908.

Un Coupon de Mtr. 3-10 lung, dă un rând complet de haine de domni (Roc, pantaloni vestă), și costă numai	1 Coupon 7 Coroane 1 Coupon 10 Coroane 1 Coupon 12 Coroane 1 Coupon 15 Coroane 1 Coupon 17 Coroane 1 Coupon 18 Coroane 1 Coupon 20 Coroane
--	--

Un coupon pentru haine negre, Salon costă cor. 20—, precum și stofe pentru pardesie, postav pentru turiști, camgarn de mătăasă etc. etc., trimite cu prețuri de fabrică depositul fabricii de pânză, bine cunoscut ca reel și solid

Siegel-Imhof, Brünn

Mustre gratis și franco.

Avantajul mușteriiilor privați, comandarea stofelor direct dela firma Siegel-Imhof în locul de fabricație, are prețuri fixe considerabil de efitine.

Mare asortiment. Executare cu cea mare atențiune și a comandelor mici, din marfă de tot proaspătă.
(48) 26-40

Căștigul cel
mai mare ev.
600,000 M.**Anunț
de noroc!**Căștigurile
le garan-
tează statul.

Prima tragere la 24 Iunie.

**Invitare la participarea
Șanselor de câștig**

garantate de statul Hamburg marei loterii de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci

cu siguranță trebuie câștigate!

Căștigurile principale ale acestei loterii cu privilegiu sunt următoarele: Cel mai mare câștig este în cazul cel mai norocos de 600,000 M.

1 Premiul	la	300,000 Mărci.
1 "	"	200,000 "
1 "	"	60,000 "
1 "	"	50,000 "
1 "	"	45,000 "
1 "	"	40,000 "
1 "	"	35,000 "
1 "	"	30,000 "
1 Câștig	"	100,000 "
1 "	"	60,000 "
1 "	"	50,000 "
1 "	"	40,000 "
1 "	"	30,000 "
7 Câștiguri	"	20,000 "
1 Câștig	"	15,000 "
11 Câștiguri	"	10,000 "
46 "	"	5,000 "
103 "	"	3,000 "
163 "	"	2,000 "
539 "	"	1,000 "
693 "	"	300 "
181 "	"	200 "

În total conține loteria, care constă din 7 clase, 100.000 losuri cu 48.405 câștiguri și 8 premii, așa încât aproape jumătate din toate losurile trebuie să câștige.

Cel mai mare câștig de cl. I. este în cazul cel mai norocos de 50,000 m., se urcă în cl. II-a la 55,000 m., în cl. III-a la 60,000 m., în cl. IV-a la 65,000 m., în cl. V-a la 70,000 m., în cl. VI-a la 80,000 m., în cl. VII-a la 600,000 m.

Pentru cl. I. a cărei tragere s'a stabilit oficios pe 24 Iunie costă

losul original întreg	Cor. 7.—
losul original de jumătate	" 3.50
losul original de un sfert	" 1.75

Depunerile pentru clasele următoare, precum și conspectul exact al câștigurilor se pot vedeă din planul de loterie oficios, provăzut cu emblema statului, care la cerere îl trimite gratis și franco.

Fiecare dintre participanți primește dela mine imediat după tragere lista oficioasă.

Plătirea și trimiterea câștigurilor se face din partea mea direct interesatului în cauză prompt și sub cea mai strictă discrețiune.

Comandă rog a se face prin mandat postal sau și prin ramburs.

Adresați-Vă cu comandele din cauza tragerii apropiate, cel mult până la

24 Iunie

cu toată încrederea la (83) 1-6

Samuel Heckscher senr.

Bankgeschäft in Hamburg.

**S'a deschis grădina cofetăriei
Stattin!**

Strada Cisnădiei Nr. 28.

Devotat subscrisul își permite a aduce la cunoștință Prea Onoratului public, că **grădina cofetăriei e deschisă**, și o recomandă spre binevoitoare vizitare. Tot acolo se află zilnic **prăjituri proaspete și gustoase**, diferite beuturi răcoritoare, înghețată, limonade, bere, vin, lequer, chompagner, etc. Serviciu prompt și solid se asigură înainte.

Cu o cale aduc mulțămită pentru binevoitorul sprigin acordat mie până acum și rog a mi-l rezerva și pe viitor.

Ca și până acum îmi voi da silință a servi mușterii și oaspeții mei bine și voi țineă numai **prăjituri bune și proaspete**, ca: aluat cu unt, diferite **prăjituri pentru desert**, **prăjitură de migdale și de Linz etc.**, colac bun, rudițe pentru cafea și coarne, uscături gustoase pentru ceai și **bomboane foarte fine**, fabricațiune proprie (de aceea în totdeauna proaspete).

Comandă pentru torte fine, cremuri, parsau, înghețată, piscote, Crocombeu etc. se primesc cu plăcere și se efectuează punctuos.

Mai departe **bomboanele de piept ale lui Ober-Caramel** recomandate ca foarte bune și cu efect sigur, contra tusei și răgușelii, care a le încercă să nu întârzie nime. — Multe scrisori de recunoștință. — **Piscote** de cele mai bune, împachetate în cutii. Multe specialități proprii.

Recomandându-mă încă odată On. Public și rugându-mă pentru vizitare numărăoasă, semnez cu distinsă stimă

(126) 3-3

Robert Stattin, cofetar.**Cea mai renumită bere**

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Kőbánya (Steinbruch)

se recomandă cu inzistență P. T. Public.

Se poate procură în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 76—

Sibiu — Nagyszében.

Săpun de lapte de lilie**Steckenpferd.**

Cel mai bun săpun pentru piele.

[69] 12-40

BĂILE DE CURĂ BUZIAȘ

Stațiune de tren, poștă, telegraf și telefon.

Tren accelerat direct din Budapesta — gara vestică. — Saison din 15 Maiu — 15 Septembrie.

Baie de cură specială pentru bolnavi de inimă,

boale de femei, suferințe de beșică și rărunchi, formarea de piatră, îmbolnăviri cataralice, îmbolnăvirea părților de mistuire și escrățiune, gălbănare, anemie, scrofulosă și boale englezești, slăbiciuni generale și boli cronice la părțile genitale femeiești. Izvor acid carbonic de sare și fier.

Prospect trimite

Direcțiunea băilor.

Din laboratorul acid-carbonic

dela băile Muschong din Buziaș

se trimite prompt din renumitul izvor, orice quant de fluiditate acid-carbonică, naturală și chemic curată.

A nu se schimba cu alt acid-carbonic artificial și puțin folositor.

Serviciu solid și conștientios.

Adresa telegrafică: **MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDÖ.**

Telefon interurban Nr. 18.

Telefon interurban Nr. 18.

(286) 43-100

